

EBBEMÅLA BY

Namnet Ebbemåla kan uttydas som Ebbes utmäta område. Namnet skrevs 1611 som Ebbemaale. Måla, måle är besläktat med ordet mål, mått. Det har innebörden avgränsat, uppmätt område. Ebbemåla ligger i Kyrkhults socken.

Flygfoto över Ebbemåla omkring 1945. I förgrunden gamla bågbron över Mörrumsån.

Ebbemåla by var före 1672 års jordrefning 1/2 mantal stort och hade en båtsman och ett skattskrefvet torp. Redan från mitten av 1600-talet hade Ebbemåla två gårdar om vardera 1/4 mantal. Den ena, delades 1754 mitt itu och blev nuvarande Lars-Ivar Olofssons gård och Målagården. Den andra, ursprungliga Ryssagården, klövs 1751 i två delar, resterande gård blev Olsagården.

Från 1685 till 1789 hette **byns båtsmän** Dogghjort. Därefter blev namnet Målare. Sven Nilsson Målare från Komperskulla blev Ebbemålas siste båtsman, han fick avsked 1888.

Storskifte genomfördes 1803 och laga skifte 1843.

Vid laga skiftet fanns tre gårdar, samtliga fick ligga kvar på sina ursprungsplatser. Byns totala yta var 1.034 tunnland. Till byns samfälligheter hörde båtsmantorp, kvarnplan, bastuguplan och vägarna med sandtag.

Vägen västerut från byns centrum mot Jutanäs tillkom i slutet av 1700-talet. Kommunikationerna mot norr och söder var då viktigare. Redan 1770 fanns den gamla vägen från Åmma och Kräftemåla mot norr och söderut mot Röshult. Nuvarande väg mot Kyrkhult blev klar 1935.

Stora vägen mellan Röshult och Fridafors påbörjades 1937 men var inte klar förrän i mitten av 1950-talet.

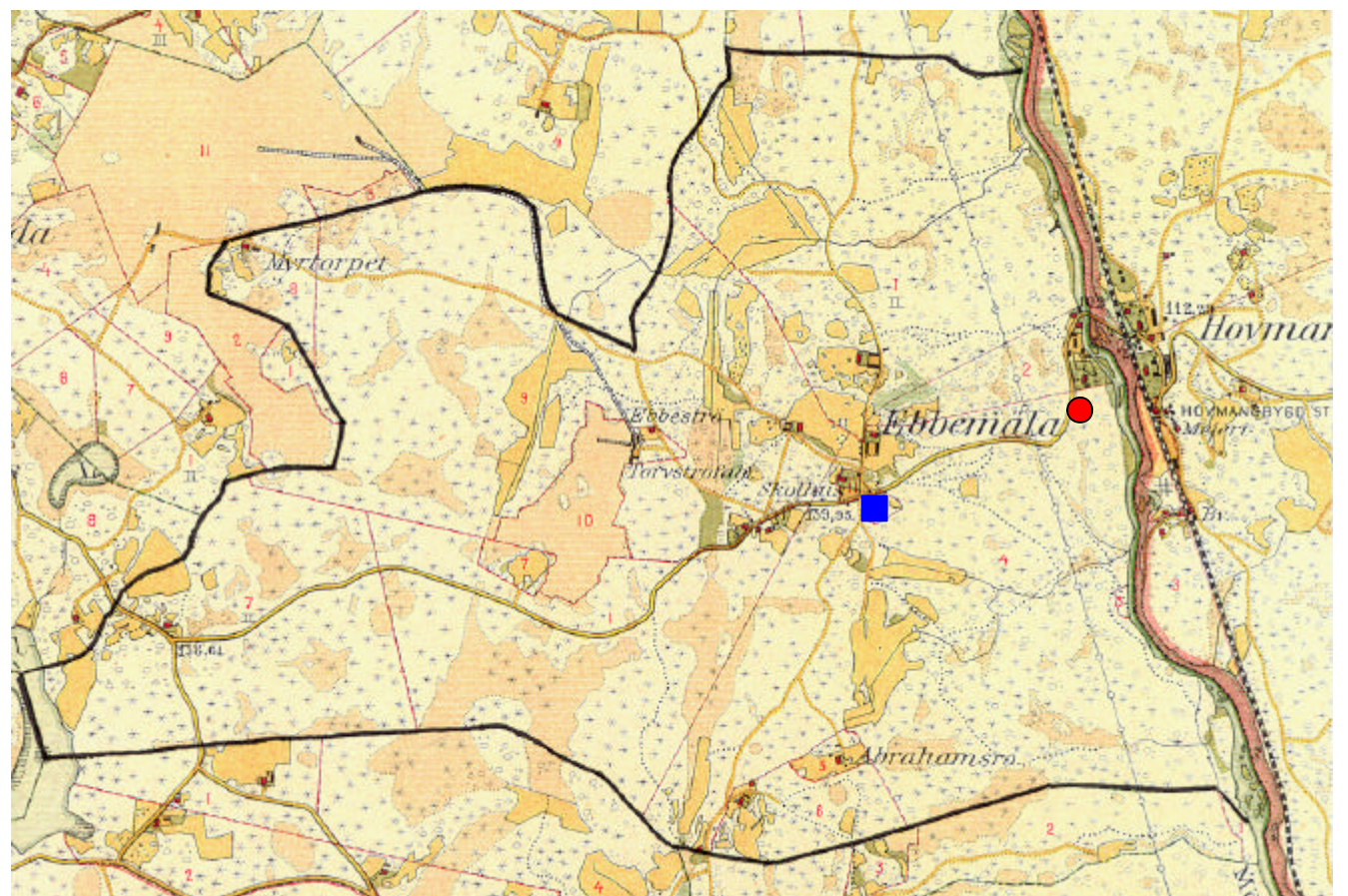
Mörrumsån har haft stor betydelse för byn. Man använde ån för transporter, fångade lax och utnyttjade vattenkraften till kvarndrift. Omedelbart norr om gränsen Småland - Blekinge låg en **flottningsallmanning**. Man flottade timmer till sågen neråt ån, ibland ända ner till Marieberg i Svängsta.

Lasta. I partiet mellan Hovmansbygd och Härnäs har man varit tvungen att forsla övrigt gods till lands på grund av starka strömmar och forsar i ån. Omlastningsplatserna där varor lastats från båt till forar och tvärtom kallades lastor. På 1803 års karta var ett område invid ån, ungefär vid nuvarande Ebbemåla Bruk, uttaget som samfärd lastplats. Området kallades **Ebbeslätt**.

Lanthandeln i Ebbemåla, tidigt 1900-tal. Uthuset t h är idag borta.

I ett rött bostadshus mittemot bron låg en **lanthandel**. Huset uppfördes omkring 1885 som boningshus. Den förste handlaren som drev affären, Johan Petersson Nylander, öppnade handel 1901. Därefter kom Gjerlöf Eliasson vilken överlät affären 1927 till Olga Sandberg som blev sista handlaren. Affären lades ner 1963. Huset är idag åter privatbostad.

Ebbemåla by omkring 1915 ● Tavlans plats ■ Båtsmantorp